

تورک تاریخ انجمنی

مجموعی

۱ تموز
۱۳۴۰

اون در دنجی سنه
نومرو ۴ (۸۱)

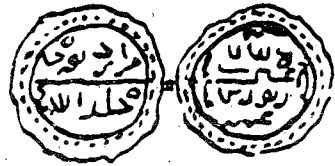
برنجی مرادك سكه لری

(۷۶۱-۷۹۲)

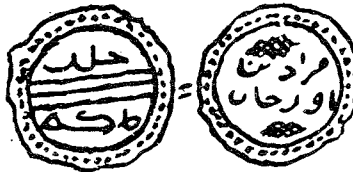
برنجی مراد زماننده پدر بزرگوار لری اچقیسی تداول ایتمکه برابر ناملرینه ده اچقلر ضرب ایندیرمشلردر که اوج نوعدن عبارت اولوب بهرینک شکل ورسی زیرده گوسرلمشدر .

ایکنجی نوع آچقلر

برنجی نوع آچقلر

اوجنچی نوع آچقلر

بونلردن (۱) نومرولیسی ایلك دفعه ضرب ایدیلنیدر. اوزرلرنده هر نقدر تاریخ ضربلری محرد ویا مرقم دکسه ده مذکور نومرولینک ایلك دفعه ضرب ایدلدیکی کوفی خطله یازلمش اولسندن کلاشلیمقده در. سلچوقی سکه لرینک خطی اموی

وعباسى سككلى مثلوكوفى خطايه مسكوك ايدى اورخان غازيده سلجوقى اصولنه تبعاً اچقارليني مذكور خطايه ضرب اينديرمشلردى . برنجى مرادده ايلك سككلىنى پدرلى مثلوكوفى خطله ضرب اينديرمشلردى . يوتوع اچقارلك قطرلى (۱۷ و ۱۸ و ۱۹) ميليمتره وزنلى $۵\frac{1}{4}$ و $۵\frac{1}{2}$ و ۶ قيراط يعنى وزن اساسى اولان (۶) قيراط ثقلندن ا كثر يا بريا ايكي قيراط نقصاندر سببى زيرده ايضاح ايديله جكدرد . ايكنجى نوع اچقارلكوفى يه قريب بر خطله ضرب ايدلمش اولانلردرد . شككنده كوريله جكي اوزره وجه وظهرى يازىلى خطفاصل تعبير ايديلان ايكي خطايه تفريق ايدلمشلردرد . وزن وقطرلى برنجى نوع اچقار مثلوكور .

اوچنجى نوع اچقارلر قديم مسكوكاته نظراً بر انقلاب و تجديد اراءه ايدلرلر . مذكور سككلكردى كى كوفى و نيم كوفى خطوط اليوم استعمال ايديلان خط عربى يه تحويل ايدلمشدر . وجه سكه يازيلان كلمه توحيد رفع ايديلهرك يرينه صاحب سكه نك اسميله پدرى نامى يازلمغه باشلامشدر . ظهرينه نقش مقامنده اوچ خط مستقيم رسم ايديلوب بالاسنه (خلد) وزيرينه (ملكه) كهلرلى تحرير و بصورتله ارده لرنده اولان لفظه جلال طى ايدلمشدر . قطرلى (۱۲ دن ۱۸) ميليمتره يه قدر متحول ايسده وزنلى برنجى وايكنجى دفعه ضرب ايديلانلرك و زنى مثلوكور وزن اساسى اولان (۶) قيراطدن دون اوليوب حتى على الاكثر ($۶\frac{1}{4}$) قيراط اولدينى كوريلور . بونوع اچقارلك دفعات ايلاه ضرب ايدللكرى بعض نقطه لر ويا حرفلر اوزرينه حركه وضع ايدلك كى جزئى فرقلره يكدىكرينه عدم مشابهتدن اكلاشلمقده در .

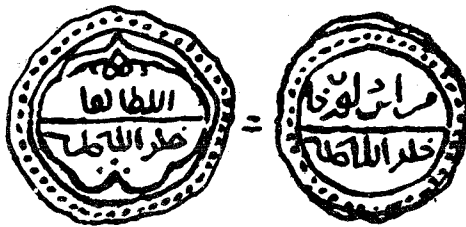
مسكوكات اسلاميه مورخى غالب بك مرحوم كوفى خطايه محكوك اچقارلى براز نقصان اولدقلى حالده تام الوزن عد ايدوب خط عربى ايلاه اولان اچقارلك بالعكس نقصان الوزن بولندقلى يازمقده دركه ، تقويم مسكوكات عثمانيه سندن عيناً نقل ايديلور : « مشارالیهك خط عربى ايلاه مضروب اولان سككلكلر نك بمضيلرى اچقه عثمانينك وزن اساسيسندن براز نقصان ثقلتنده بولئورلر ايسده بونك تدقيقته كيرشمك عبث اولوب چونكه آتیده اچقارلر ده خيلى مدت ثقلت اصليه سى اوزره كسيلمش اولمسيلاه بونلرك نقصان قطع ايدلمسه غيراختيارى نظريلاه باقلمق طبعيدرد . (۱) مرحومك بصورتله اداره كلام ايلسى عربى خطلى اچقارلك براز وزن اصليدن نقصان اولمسيلاه اورخان بك زماننده تعين ايديلان و بر مثقالك

ربى اولان (۶) قيراط وزنك حكمنى واساسنى اولدنى ظنه دوشلما مەسى
 خصوصه معطوفدر. حالبوكه اولجه اشعار ايلديكمز وجهله بو نوع سكه لر وزن
 اساسدن دون اولما قله برابر ايكي حبه قدرده فضله اولانلرى اكثردر. مرحومك
 موزه اداره سى قدر اچه الده انده مديكندن بيهوده تلاشه دوشمشدر. بواقه لرك
 تاربخلى اولدنى مثللو محل ضربلى ده كوسترلما مشدر. قطرى ۱۸ ميليمتره اولان
 براچه نك قطرى (۱۶) ميليمتره بولنان اچه دن وزننا برازاغيرچه اولمى لازمكلىركن
 هرايكى سىنك ۶ ۳ قيراط وزننده بولندقلرى كورولمكده در. بو حال كموش لوحه ويا
 شريدلرىنك حاده دن عين نخنده چكلماسندن منبشدر. قديم سكه لرك حاوى اولدنى
 يازىلر بردائره دروننه يازيلور، ومذ كور دائره ده نقاطدن مرتب ديكر بردائره ايله
 احاطه ايديلور كه سكه نك اصل قطرى بو دائره دن اولچمك لازمكلىر سده زمانعزده
 اولدنى مثللو اولجه نخن وقطرلى معين پوللر احضار و وزنلى بعد المعايه ضرب
 ايدىلوب كموش لوحه ويا شريد حانده چكيلوب بعده سكه ديتلان چليك قالملايله
 بولرك اوزرلىنه چكىچ ايله اوروله رق يازى و اشكالى انطباق ايتديرله كدنصره
 اطرافى كسى ايله قطع ايديلوردى. مورخينك «يكيدن اچه لر قطع وضرب ايدلمى»
 صورتده اداره لسان ايللى بو عملياتدن طولانى اولدنى مثللو اچه اعمال تخانه سده
 (ضربخانه) تسميه سى بو سبيله در. سكه لرك اطرافى تعريف ايدىلان دائره به موافق
 صورته قطع ايدلما سى ايكنجى سليمان زمانه و چكىچله ضرب عمليه سيده
 عبد المجيد عهدينه قدر امتداد ايلر. زمانعز سكه لر سىنك نه صورته اعمال
 ايدلىكى حقنده مراق ايدنلره مجموعه مزك طقوزنجى جزئىنك بشيوز اللى بشنجى
 صحيفه سنده قوزان متصرف اسبق موسى كاظم بكك «ضربخانهك احوال داخله سى»
 مقاله سنه مراجعت بيورلمنى توصيه ايلرم. شوايضا حاتدن قديم سكه لر مزك شمديكيلىر
 مثللو چيربيده وعين وزنده اوله مدقلرىنك سبى اكلاليلور، وبو صورته ايكنجى
 سليمانك اوج نوع اچه لر سىنك تعريف وتوصيفى صيره سنده وزن وقطرلرىنك ده
 تقريبى اوله جنى اوكره نيلور.

اچه لرك اليوم متداول مسكوكات ايله اولان كيفيت قيمتى تقدير وتعيين نمكن

دكلسه ده كیتمك برمجیدیه غروشی قدر اولدینی مذکور غروشلرك ده (۶) قیراط وزنده بولمسیله نابندر. القون مسكوكات بودورده قطع و ضرب ایدلمدیکی، بو آنه قدر موجودی کوريله مدیکسندن ومورخینك ده بروایتده بولمقد قلرندن اكلاشلمقده در.

باقر

بالایه شکلنی رسم ایدلمکمز مانقر برنجی مرادك ایلک ضرب ایتدیردیکی برنجی نوع آچه لرله برزمانده و آنلره اقسام اوله رق ضرب ایدلمشدر . یازیلرینك آچه لری مثللو کوفی اولسی و سطرلرینك ده آره سی برخط مستقیم ایله تفریق ایدلمسی بشقه وثیقه تحریسه حاجت براقاز .

جودت پاشا مرحوم، تاریخك بشنجی جلدنده (۱) « سلطان اورخانك كومش و باقر سكه لری حالا موجود اولوب حتی میرمومی الهك (۲) مسكوكات عثمانیه طاقنده اون اوچی كومش و بری باقر اولمق اوزره اون درت عدد سكه سی منظور فقیر اولدی » دیه سنه نظراً ایلک باقر سكه نك ده اورخان بك زماننده ضرب ایدلمی آكلاشیلورسه ده، غالب بك مرحوم تقویم مسكوكات عثمانیه سنده « الیمزه کچن و اوزرنده اسم بولنان ایلک باقر سكه لر سلطان مراد اول حضر تلیرینكدر بوندن اول کسلمش باقر سكه ایچون بك چوق تحریات عاجزانهم وقوعبولمش ایسه ده برنتیجه حاصل اوله مدینی کبی اجنبی موزه لرینك قتالوقلرنده دخی سلطان اورخانك باقرینه تصادف ایدله مامشدر » دییور (۳) میر مومی الهك وفاتسندن

(۱) صحیفه ۳۰۱

(۲) صبحی پاشا مرحومك .

(۳) مذکور کتاب، صحیفه ۱۳

صوكره مسكوكات عتيقه مراقيليرى وبالخاصه موزه اداره سى ده اورخان بك نامنه باقر سكه الله ايدە مامشدر . يكانه ويمنل سكه لر نادر دكلدر . اورخان غازى باقرى ده يمنل اولاييلور . يكانه بر سكه اولمغله عدم قبول كوستريله من .

غالب بك مرحومك بومانغرى قبول ايتامسى «اليمزه كچن واوزرنده اسم بولنان ايلك باقر سكه سلطان مراد خان حضر تلوينكدر» افاده سيله مذكور اورخان باقرى اوزرنده اسم بولنديغنى وبوسيله قبول ايتديكى نازكانه آكلاتيور . بناء عليه شكلى بالاده اراثة ايديلان مانغرى دولت عليه نك ايلك باقر سكه سى عدم ايدە جكز .

تورجكه ايله چوقچه توغل ايدن بر ذات على شرق تورجكه سنده (مانغر) كله سنك عثمانلى لسانده تماماً (باقر) ديمك اولديغنى سويله مشدر . غالب بك مرحوم «باقر سكه لر اوائله مانغر تسميه ايتشلردر . مانغر مغول لسانده نقد معناسى افاده ايدن (مونكون) لفظدن محرفدر» ديور . (۱) بوحالده مانغر ك بر كة عربيه اولدينى آكلاشيلور . مورخين عثمانيه دن ايلك او كچه مانغردن بحث ايدن طورسون بكدر . مرحومك بزه يادكار براقدىنى تاريخ ابوالفتحنده استانبولدن غلطه جهته بحراً بر كشى (سكزى بر آچه) منقر ك بريسييله كچديكى روايت ايدر كن مانغر ك سنى عربجه ظنييله منقر املاسييله يازمش، ومذكور تاريخك آياصوفيه كتبخانه سنده بولنان نسخه سنده ده منقور صورتيله يازمش اولديغندن مورخين متأخرده طورسون بك كى يازمغه باشلامشدر (۲) . حالبوكه كله نك اصلى (ق) حرفيله دكل سويلنديكى كى (غ) حرفيله اولديغندن كله عربى اولديغنى مثللو منقر ويا منقور صورتنده تحرير ايلمكده طوغرى اولماق لازم كلير .

قانونى، سوريه و مصر ك ضبطنده موقع تداوله چيقارلق اوزره درسعادته (۹۲۲) تاريخلى و (فلوس ضرب قسطنطينيه) كلاتى حاوى مانغر لر ضرب ايتدر - ديكندن بروسه وادرنه كى شهرلرده دجى (فلوس) كلسنى حاوى مانغر لر ضرب ايدلمشدر (۳) .

(۱) تقويم مسكوكات عثمانيه، صفحه ۱۲

(۲) تاريخ ابوالفتح، صفحه ۳۸

(۳) موزه قنالوغى، سكه نومروسى ۶۴۱

سلیمان بن سلم زماننده بعض مانغره مذکور کله طوغری اوله‌رق (فلس) صورتنده یازلمش (۱) و او زماندن صکره ترك ایدلمشدر. بناءً علیه فلوس کله‌سی تعمیم ایده‌میه‌رك (فلوس احمره محتاج) و (قره فلوس) کبی لسانغره انجیق بر اثر جزئی، بر اقه بیلیمشدر.

مانغردن بشقه لسانغره برده (پول) اسمی وارددر. احمد و فیک پاشا مرحوم لهجه عثمانیسنده بو کله‌بی «یونانیده او پول کوچك اقچه فلس مانغره کوموش پول سائر مدور شیرا و لوق اوزره ایضاح بیوریورلر». سائر عثمانلی لغتارنده اقچه و پاره یوارلق یصی نسنه مثللو ایضاحات ویرلمکده و کله‌نکده فارسی اولدینی اشارت ایدلمکده‌در. آسیای وسطاده قدیم‌نبرو بزم یوز اون پاره‌مرز قیمتنده اوفقی کومشدن معمول بر سکه واردرکه، (تنغا) تسمیه ایدیلور. تنغالر او قطعه‌جه واحد قیاسی عداولتمشدر. بونلره کسورات اوله‌رق پول نامیله برپاره موجوددرکه، برنج دنیلان خلیطه‌دن معمولدر. پولك تنغا ایله کچری هر شهرده تخلف ایدر. طاش‌کندده التمش پول بر تنغایه، خوقندده قرق پول بر تنغایه، والحاصل بخارا و خیوه‌ده ینسه بشقه بشقه مقدارده‌در. بوتخلف پولك کثرت و ندرتسه کوره‌در. بر شهرده پولك مقداری چوغالیر ایسه قیمتی تنزل ایدرک مثلاً قرق پول بر تنغایه مقابل ایکن اللی و التمش عددی بر تنغایه قبول اولنور. پوللرک اوزرنده برکونه خط و یا رقم مثللو بر شی میسکوک اولیبوب معدنی بهاسی اوله‌رق تداوی ایلر (۲). بو سببله‌درکه مذکور پوللر اقچه و پاره عدا دینه ادخال ایدلمشدر، ینسه پول دیو تسمیه قلمشدر.

میسکوکات عثمانیه میاننده بول نامیله بر سکه مخصوصه یوقدر. باقر سکه‌لر تداول ایتدیکی زمان السنه ناسده باقر پاره باقر غروش دنیلدیکی حالده قیود رسمیه‌ده نحاس غروش و عموم باقر سکه‌لر «سکه نحاسیه» صورتنده یازلدینی مثللو پول کله‌سی‌ده فارسی عدا اولندیغندن قدیم قیوداتده مانغره اسمی یرینه پول یازیلوردی. مجلس مالیه اعضاسندن مرحوم سلیمان سودی افندی «اصول مسکوکات

(۱) موزه قتالوغی، سکه نومروسى ۷۷۳

(۲) مصور ترکستان تاریخ و سیاحتنامه‌سی، استانبولده مطبوع، صحیفه ۲۶۵

عثمانيه واجنييه، نام ازينه ايكنجى بايزيد دورنده يازلمش حاجى آتمجه نام ذاتك حساب كتابندن آلهرق: « ثمن درم يعنى بر اچهنك سكرز قسمندن بر قسمنه پول » دنيلديكنى درج ايلمشدر (۱). براز اول فاتح زماننده سكرز مانفرك بر اچهنه رايح اولدينى طورسون بلك تاريخ ابوالفتحندن آلهرق كوسترلشيدى. بايزيد زماننده اچهلر پدرى زمانى مثللو اولديغندن سكرز مانفر بر اچهنه اولمى لازمكلىر. حالبوكه حساب كتابنده پول دنيليور. يك قريب بر زمانه قدر موجود حساب كتابلرينك مقياسات بختلرنده بيله بر پاره اوچ اچهنه درت پول كوسترمكنده اولمى مانفر السنه عامه ده، (پول) ايسه لسان رسميده استعمال اولنور كلات مترادفدن اولدقلىر آكلاشيلور.

تورك تاريخ انجمنى كليانندن احمد رفيق بلك (اوتنجى عصر هجر يده استانبول حياتى) نامى تحتنده ديوان هايون قيودانندن بالاستنساح نشر ايله ديكي احكامدن قايق اجر تالرينه دائر اولان ۱۳ نومرولى و فى رجب سنه ۹۹۵ تاريخلو حكمنده: « فنار قپوسندن عزب قپوسنه درت كورك بر اچهنه طولمش برر بوله - محتسب چارطاغندن ياغ قپاننه درت كورك يارم اچهنه بشقه اولنجه ايكيشر بوله طولمش ايسه برر منقره بالق بازارندن غلطيه طولمش ايكي منقره بشقه يارم اچهنه » مثللو هم منقر و هم پول ناملىر ياد ايدلمىندن وهله اولى ده پول ايله مانفرك آيرى آيرى سكلر اولدينى و حق پولك مانقردن دهها قيمتلى بولندينى ذهبنه دوشولمكنده ايسه ده بوايكي اسمك اشعار ايدلديكي وجهله الفاظ مترادفدن اولدقلىر سببيله بويله يازلمشدر (۲).

آثار عتيقه موزه سنك مسكوكات عثمانيه قتالوغنى تنظيم ايدن مذكور موزه مديرى خليل بك افندى موجود مانفرلرى لايقيه تدقيق ايله كدن صكره اوچ قسمه تفريق ايلش، بولنردن و زنلرى بر درهم اولانلره مانفر، يوم درهم ثقلتنده. كيلره نصفيه و يارم مانفر، ربع وزنده اولنلرينده جريق نامى و ير مشدر (۳). بو

(۱) مذكور كتاب، صفحه ۲۱

(۲) احمد رفيق، اوتنجى عصر ده استانبول حياتى، صفحه ۱۰۷

(۳) جريق كلمه سى لهجه عثمانيه « اوافق بائرسكه سنه دىنوردى (جريق بوزد بر مرض) راحت و بر مرض و كيوزه (جريق چيقار مرض مطره باز) و مذكور لغتاك زرينق كلمه سنده ده (زرينق و بر مرض) جريق و بر مرض تعبيريك غلط فاحشى» اولدينى كوسترمكنده در.

صورتله اوج قسسه آریلان مانغرلرینه دفعهٔ بیله مز. چونکه مانغرلر ۱۶ قیراط یعنی بر درهم نصفیه‌لری (۸) قیراط و جریق تسمیه ایدیلان ربیه‌لری ده (۴) قیراط و زننده اولان مانغر ۱۴ و ۱۳ قیراط کلیر، و (۸) قیراط و زننده اولمی لازمکن بر نصف مانغرده ۷ و ۹ و بعضاً ۱۰ قیراط اولور، و کذا (۴) قیراط و زننده کلسی ایجاب ایدن بر جریقده کاه (۵) و کاه (۶) قیراط اولور. بو اختلاف اولجه ذکر و ان ایدلدیکی اوزره، قدیم ضربخانه‌لرک آلات و ادوات ضربه‌لری منتظم اولماسندن مانغرلر کموشلردن و کموشلر آلتون مسکوکاتدن ده اهتماسز و انتظامسز قطع و ضرب ایدلملرندن ایلو کلمشدر. بوسبيله درکه غالب بك مرحوم «مانغرلر ایچون اوائلده مطرد بر اصول و قاعده وضع ایدلماشدر. حجم و قطرلری بك مختلف اولدینی کبی وزن و ثقللرینه ده اعتنا اولنماشدر. بناءً علیه طاقمزه بولنان مانغرلرک وزنلری دیگر نوع مسکوکات مثللو تحریر و اشارت ایتمکدن صرف نظرله قطرلری ارايه اکتفا یلدک» دیمشدر (۱).

خداوندکار غازی ایلک ضرب ایتدیردیکی اقیه‌لرینه اقسام اولدینی و شکل رسمی یوقاریده کوستریلان انار عتیقه موزه‌سی قتالوغنده ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱ نومرولر تحتنده در. قطرلری (۲۱) ايله (۲۳) میلیمتره اده‌سنده و زنلریده بر درهم الی قیراطدن (۱۳) قیراطه قدر مختلفدر. مذکور مانغر وجهنک برنجی سطرینه (مراد بن اورخان) بر خط ايله تفریق ایدیلان ایکنجی سطرینه (خلدالله مکه) یازلمشدر. اطراف پدربنک صوک سکه‌سنده اولدینی مثللو بردائرة ايله چورلمش، و بودائرة‌نی ده نقطه‌دن مرتب دیگر بردائرة احاطه ایلشدر. ظهیرینه کلنجه برنجی سطره (السلطان‌العا) یازیلوب ینه بر خط ايله تفریق ایدیلان ایکنجی سطره و جهده اولدینی مثللو (خلدالله ملکه) یازلمشدر. اطراف و جهی مثللو اولمیلوب الی قوسله چورلمش، (السلطان‌العا) نک اوزرینه بر فلز نقشی و ایکنجی سطرک‌التنه زینت اوله‌رق اوج نقطه قولشدر. موزه قتالوغنده کی (۳۸) نومرولک و زنی هر نقدر بر درهم الی قیراط اوله‌رق کوسترلمش ایه‌ده برنجی لوحه‌ده کی فوطوتی صورتیه النان شکله کوريله چکی اوزره ایکنجی سطرک‌التی براز نقصاندر، و بونقصانه بدل ایکی قیراط ضم ایدرایسه ک سکه‌نک

وزنى بر درهم سكر قيراط اولوركه، بر درهم اون التى قيراط اولديغندن سكر قيراطله برابر بر مثقال تعبير ديكرله بر بچق درهم اولور.

موزه ده بر طاقم مانغرلر بركم شكه محل ضربلى بروسه وادرنه وتيره واماسيه مثلاو عثمانلى شهرلرنده ضرب ايدلس اولدقلى بونلرك عثمانلى مانغرلى اولدقلى بونلرك آلاشيلورسه ده، نه پادشاهك اسى نه ده ضربى تاريخى سكه لئامش اولديغندن بونلرك زمان ضربلىك تعيينى مشكلدر. بر چو غنك ده اوزرلرنده خط و تاريخ محل ضربده موجود اولوب ايكي وجهه ده بر نقش بولتان مانغرلركه «ساده نقشلى» عنوانى و يرلشد. بونلرك ده نه زمانه عائد اولدقلى ونه سبيله بويله ساده نقشلى اوله رق ضرب ايدلكرلى و اچيله اولان رايجلرلىك تعيينى عاجزلىنه حواله بيورلسنه مبنى مذكور مانغرلر حقنقه تدقيقا نده بولنه رق نتيجه سنى انجمنى مجموعه سبيله نشر ايلش ايدك (۱) بونديقتا نده آلادمكه، (۱۰۹۹) سنه سنه كلنجيه قدر اولان اچيله مانغرلرك بيشده كي نسبت اچيله بونلرك بهر قيراطنه ايكي درهم باقر معادل طولقمده، وكذا برمانغر (تقريباً) كندى اچيله سنك اوج مثلى قدر ثقلده بولنقمده اولسيدر. حالبوكه بوايلك عثمانلى مانغرى تدقيقا نده مخالف دوشمشدر. چونكه اچيله سى وزن اساسى اولان بر مثقال ربه يعنى التى قيراط اولدينى حلقه بومانغرلر وزنى اچيله سنك دوت مثلى اوله رق بكرمى دوت قيراطدر. تدقيقا نده وجهله مذكور اچيله بونلرك بهر قيراطنه ايكي شتر درهم باقر معادل طوتار ايسك اون ايكي درهم اولور. بوحالده سكر مانغرلر بر اچيله رايج اولدينى آلاشيلور. چونكه سكر مانغرلر بهرى بر بچق درهم اولوب سكر دفعه بر بچق درهم تماماً (۱۲) درهم باقر ايدر.

مارالد كر مانغر مسكوكات اسلاميه مورخى غالب بك مرحومك يدينه تقويم مسكوكات عثمانيه سنك نشرندن صكره كچمشدر. حالبوكه برنجى مراد مانغرنده سلطان عنوانك بولنامسى لازمكه چكنه قانع اولديغندن منسوب اولدينى اجنبى مسكوكات جمعيتلىنه بيله بر مکتوب مخصوص ايله ده بيلدير مامشلدى. فى الحقيقه ۷۹۸ سنه سى وقوع بولان نيكيولى ملحمة كبراسى ظفرنامه سنه مصرده مقيم خليفه عباسى طرفندن ورود ايدن جوابنامه ده (سلطان اقليم روم) عنوانيله خطاب ايدلسنه مبنى سنه مزبورده دكين سلاطين عثمانيه (بك) دينليور ايدى. توارىخ

عثمانیه بو خصوصده متفق درلر . بك مرحومده مذکور سكه یی بوسیدن طولانی
نشره جسارت کوسترمامشلدی .

موزه مدیری خلیل بك افندی بومانغری عثمانلی مسكوكاتی قتالوغه کچیره رك
عالمه اعلان ایلدی . مادامكه وجهنده (مراد بن اورخان) محرردر، سكه مشترکه
دخی اولسه ینه قتالوغه کچیرمك لازمه دن ایدی . یالکزظهرنده کی (السلطان العا
ده) (العا) اشارتی مجهول قالیوردی . (سلطان العالم و سلطان العادل و سلطان الغالب)
اوقونه بیلیردی . ینه مذکور قتالوقده وزنی (۱۳) قیراط اولدیغه نظرأ مذکور
مانغرك نصفیه سی دیمك اولان (۴۰) نومرولی برمانغردده (لغا) صورتنده بر
نقطه لی کوره رك بونلرك السلطان الغالب اوقونمسی ایجاب ایده جکنه ذاهب اولمشلر .
سده مؤخرأ اجرا ایلدکلری تدقیقات نتیجه سی (السلطان العادل) اولدیغنی تصدیق
بیورمشلردر .

احمد توحید بك رفیقمزك اسفندیار اوغللری عنوانلی مقاله لری موجود
ایکن (۱) مؤخرأ ظهور ایدن وثائق ایله توسیعأ (جاندار اوغللری) مقاله سی
یازمقلم مجرد مذکور باقرك اسرارینی اکلایه بیلیمك ایچون ایدی (۲) نتیجه تدقیقام
بروجه آتیدر :

برنجی مراد تخته جلوس ایتدیکنی متعاقب آخیر یندنه بولسان آنقره
شهریله جوارینی ضبط ایشیدی . آخیر خصوصی سكه ضرب ایتدیرم دکلرندن
شهر مزبورده قومشولری اولان جاندار اوغللری مسكوكاتی تداول ایلیمکده ایدی .
(۷۹۰) سنه سنده متداول سكه لر ایسه عادل بك نامنه ضرب ایدی لان مانغرلر اولوب
مذکور مانغرلرده عادل بكك نامی دائماً (السلطان العا) صورتنده مضروب اولغله
برنجی مرادده مانغرینك بوجهنه کندی اسمیله پدرینك اسمنی وجه دیگرینه ده
مزین بر صورتده (السلطان العا) یازدیروب روسه ده ضرب ایتدیره رك آنقره یه
سوق وعادل بك مانغرلرینك تداولنی منع ایتدیرمش اولمیسیدر .

مذکور مانغرك برسكه مشترکه اولسی وارد خاطر اوله بیلور . بویه اولمسیچون
اردهده بر حرب اولمی ، ایکی طرفدن بری مغلوب اولوب غالبك امری تخته کیرملی .

(۱) مجموعه مزك التنجی جزئی ، صحیفه : ۳۸۳

(۲) یتمنن سکزنجی جزئی ، صحیفه : ۱

او صورتله مغلوب حكمدار سكه‌سنىك بروجهنه غالبك نامنى ديكرو وجهنده كندى اسمنى يارمق صورتيله مشترك سكه ضرب ايديلور. نته كيم امير تيمورك آناتولى به استيلاسنده بايزيدخان اوغلى بروسده اول صورتله مشترك برسكه ضرب ايتديرمشدى. حالبوكه حاندار اوغلى عادل بك اون بش سته قدر اورخان بك ايله واون دوت سنده برنجى مراد ايله مجاورت ايتش و طرفينك حسن نيتى سايه‌سنده ايله لرند. بر كونه حربى ايجاب ايتدين بروقه حدوشنه ميدان و يرما. مشدر (۱)

عادل بكك برسكه مشترك اوله رق بومانغرى ضرب ايتديرديكى فرض اولنسه، مفروض سكه ينه بو صورتله اوليه جقدى. چونكه جاندار اوغللى مسكوكاتى ابراهيم واسماعيل بككر زمانه دكين سكه لرك و سطندن خط مستقيم ايكي قسمه تفريق ايدلى اصول اولمديغندن طبيعى كندى اصول سكه لرى طرزنده ضرب سكه ايتديره جكلردى. شيخ الاسلام اسبق سعدالدين افندى مرحوم يازدينى تاج التوا يخنده برنجى مرادك وقوعاتى سرلوحه سنده « جلوس حضرت سلطان مراد غازى وعادل » صورتنده يازوب مذكور صفى سائر پادشاهلرك هيچ برينه يازمامه‌سى بلكه مزبور (السلطان العادل) عنوانلى مانغرى كورمش اولمىسندن ايلرو كلشدر. (۲)

والحاصل مراد خداوندكارك سلطان عنوانيله بومانغرى ضربى اشعار ايدلديكى اوزره ايجاب سياسيه مبنى اولدينى سائر سكه لرند. بويله بر عنوان يازمامىسندن آكلاشيلور.

انقره ظفري يادكارى اولان مارالد كر مانفرك ضرىسندن صكره مقادير و طرز مختلفه ده ديكرو مانغرى ضرب ايدلمشدر. انلردن اوج عددى شايان اشعار و بياندر.

(برنجيسى) وجه و ظهري ايلك مانفرك (سلطان العا) عنواتى حاوى اولان مزين قسمنىك عين نقوشيله تزيين ايدلمش اولانيدر كه، وجه و ظهري ايكيشر خط مستقيم ايله تفريق ايدلمشدر. وجهنده برنجى سطر اوله رق (مراد بن)، ايكنجى

(۱) انجمن مجموعه‌سى، جزو: ۷۸، صفحه ۵

(۲) مذكور تاريخ، جلد ۱، صفحه ۶۵

سטרده (اورخان) ككه لری حاویدر. ظهرنده ایسه برنجی سطرده (خلد)، ایکنجی سطرده (ملکه) ككه لری محرردر. ایشته بومانفرك موجودتی سلطان غوانی حاوی ایلك مانفرك طوغریدن طوغری به برنجی مراده عائد برمانفر اولدیغنه مادی دیگر بردلیل جلی اولور.

(ایکنجیمی) عموم عثمانلی مانفرلری میاننده یکانه برطرزده یعنی ذوالوحین اوله رق ضرب اولونانیدر سكه محتویاتی احاطه ایدن دائره داخلنه مرسوم بر مربع شکلی كه، افقی اوله رق ایکی قسمه ایرلشدر. اوست قسمده (مراد بن) تختنده کی قسمده (اورخان) یازیلیدر. سكه نك وجهی بویه اولدیغی مثللو ظهیری ده بونك تماماً عینیدر.

(اوچنجیمی) وجهنده علی الاصول بری خط دیگر ی نقطه لردن مرتب ایکی دائره داخلنه: { مرادخان }، وظهرنده عین دائره لرداخلنه { رمضان } کلاتی محرر { عز نصره } اولانیدر.

غالب بك مرحوم (مسكوكات عثمانیه) ده بولنان بعض رقلرك اشكال قدیمه سنی ارائه ایلر: (۱)

۹۳ درت رقی اولوب (۸۵۵) تاریخلرینه قدر بویه یازیلوردی.
« بودخی درت رقی اولوب تاریخ مذکوردن صکره خیلی مدت استعمال اولمشدر.

۹۴ بش رقی اولوب (۹۰۰) تاریخلرینه قدر بوشكلده قوللانیلیوردی.
ح صفر یرینه منستعمل اولوب (۹۰۰) تاریخلرندن صکره بش رفته منقلب اولسیله صفر بر نقطه به (۰) تحویل قلنمشدر.

بویاضاحات اوزرینه اوچنجی مانفرك تاریخی (۷۹۵) اولیوب (۷۹۰) اولدیغی آکلاشیلور. آقچه لر مژه مسكوك (عز نصره) جمله سنك (۷۹۰) سنه سندن ابتدا ایلدیکی بومانفردن اوكره نكده در. بوندن ماعدا رمضان ماهنده ضرب ایدلدیکی ده یازلمشدر كه، مسكوكات عثمانیه ده هنوز امثالی كورلما مشدر. ظن ایديله بیلیر كه بو مانفرك سنه لی آلی و عز نصره دعالی ضرب ایدلمسی برشادمانی خاطره سی اولمق اوزره

ضرب ايدلمش اوله جنى مأمولدر. نادر سكه لردندر. برنجى مرادك ايلك مانغرينك
 بر مثقال وزننده اولدنى وسكز عددىك براچه به رايچ اولمى لازمكلا جكنى
 يازمش ايدك. مذكور مانغردن سكره ضرب ايديلان مانغرلردن هيچ برينك وزنى
 بر درهمى تجاوز ايلديكى موجودندن مستبان اولدنى وا كترينك وزنى يكديكرينه
 توافق ايلديكى جهته اولجه بيان ايلديكى اوزره مانغرلرك نصفيه وجريق مانغر
 اوله رق اقسامى بوزمانده باشلا دنى نمايى اولمقده در. بناء عليه مانغرلى بر درهم
 عد ايلديكمز تقديرده، اون ايكي عددىك براچه به رايچ اولمى لازمكلاير.

على

